

I

(Tiesību akti, kuru publicēšana ir obligāta)

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1107/2006

(2006. gada 5. jūlijs)

par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 80. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Gaisa pārvadājumu pakalpojumu vienotajam tirgum vajadzētu būt vienlīdz pieejamam visiem iedzīvotājiem. Tātad invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kuras radījusi invaliditāte, vecums vai jebkādi citi faktori, vajadzētu būt tādām pašām iespējām izmantot gaisa transportu kā citiem iedzīvotājiem. Invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības uz brīvu pārvietošanos, brīvu izvēli un nediskrimināciju kā visiem pārējiem pilsoņiem. Uz gaisa pārvadājumiem tas attiecas tāpat kā uz citām dzīves jomām.

(2) Tādēļ invalīdus un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām būtu jāpārvadā un nedrīkstētu atteikties tās pārvadāt invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, izņemot tādu iemeslu dēļ, kas pamatoti ar drošības apsvērumiem un kas ir paredzēti likumā. Pirms rezervācijas pieņemšanas no invalīdiem vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām gaisa pārvadātājiem, to aģentiem un ceļojumu rīkotājiem vajadzētu pielikt visas iespējamās pūles, lai pārbaudītu, vai nepastāv kāds iemesls, kas pamatots ar drošības apsvērumiem, kuru dēļ šīs personas nevarētu uzņemt attiecīgajos gaisa kuģos.

(3) Šai regulai nebūtu jāietekmē citas pasažieru tiesības, ko nosaka Kopienas tiesību akti, un jo īpaši Padomes Direktīva 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām ⁽³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos ⁽⁴⁾. Ja viens un tas pats pasākums radītu vienādas kompensācijas vai atkārtotas rezervēšanas tiesības saskaņā ar vienu no šiem tiesību aktiem, kā arī šo regulu, attiecīgajai personai vajadzētu ļaut izmantot šādas tiesības tikai vienu reizi pēc savas izvēles.

(4) Lai invalīdi un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu izmantot gaisa transportu tāpat kā citi iedzīvotāji, gan lidostās, iesaistot nepieciešamos darbiniekus un palīgīdzekļus, gan gaisa kuģu salonos vajadzētu nodrošināt šo personu īpašajām vajadzībām atbilstīgu palīdzību. Ņemot vērā sociālās integrācijas aspektus, šīm personām vajadzētu saņemt atbalstu bez papildmaksas.

(5) Lidostās, kas atrodas dalībvalsts teritorijā, uz kuru attiecas Līgums, invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām cita starpā būtu jāpalīdz nokļūt no noteiktas ierašanās vietas lidostā līdz gaisa kuģim un no gaisa kuģa līdz noteiktai vietai, no kuras šī persona atstāj lidostu, ietverot iekāpšanu un izkāpšanu. Šādas vietas vajadzētu norādīt pie ieejas durvīm terminālu ēkās, pie pasažieru reģistrācijas letēm, vilcienu, piepilsētas vilcienu un metro stacijas un autoostās, taksometru pieturās un citās izkāpšanas vietās, kā arī lidostu autostāvvietās. Palīdzību vajadzētu organizēt tā, lai izvairītos no tās pārtraukšanas un kavēšanās, vienlaikus nodrošinot augstus un vienādu standartus visā Kopienā un pēc iespējas labāk izmantojot resursus jebkurā lidostā un saistībā ar jebkuru gaisa pārvadātāju.

⁽¹⁾ OV C 24, 31.1.2006., 12. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2005. gada 15. decembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2006. gada 9. jūnija Lēmums.

⁽³⁾ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.

- (6) Lai sasniegtu šos mērķus, par augstas kvalitātes palīdzības nodrošināšanu lidostās būtu jāatbild centralizētai struktūrai. Tā kā lidostu vadības dienesti ir galvenie pakalpojumu sniedzēji lidostās, atbildība par palīdzības sniegšanu kopumā būtu jāuztic šiem dienestiem.
- (7) Lidostas vadības dienesti paši var nodrošināt palīdzību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Ņemot vērā konkrētu ceļojumu rīkotāju un gaisa pārvadātāju veiksmīgo darbību, vadības dienesti var arī slēgt nolīgumus ar trešām personām par šīs palīdzības sniegšanu, neskarot Kopienas tiesību aktu attiecīgo noteikumu, tostarp publiskā iepirkuma noteikumu, piemērošanu.
- (8) Palīdzība būtu jāfinansē tā, lai izdevumus vienādā mērā segtu visi pasažieri, kas izmanto attiecīgo lidostu, un netiktu veicināta izvairīšanās no invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārvadāšanas. Visefektīvākais finansēšanas veids varētu būt noteikt maksu visiem gaisa pārvadātājiem, kas izmanto lidostu, atbilstīgi pārvadātajam pasažieru skaitam no attiecīgās lidostas un uz to.
- (9) Lai nodrošinātu, konkrēti, ka no gaisa pārvadātāja iekasētās maksas ir atbilstīgas palīdzībai, kuru sniedz invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un ka šīs maksas netiek izmantotas, lai finansētu vadības dienesta citas darbības, kas nav saistītas ar šādas palīdzības nodrošināšanu, šīs maksas vajadzētu noteikt un piemērot pilnīgi pārskatāmi. Padomes Direktīvu 96/67/EK (1996. gada 15. oktobris) par piekļuvi pakalpojumu tirgum uz zemes Kopienas lidostās (1), un jo īpaši noteikumus par grāmatvedības nodalīšanu tādēļ vajadzētu piemērot gadījumos, kad tas nav pretrunā ar šo regulu.
- (10) Organizējot palīdzības nodrošināšanu invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un apmācot darbiniekus, lidostām un gaisa pārvadātājiem vajadzētu ievērot Eiropas Civilās aviācijas konferences ("ECAC") 30. dokumenta I daļas 5. sadaļu un ar to saistītos pielikumus, jo īpaši Ētikas kodeksu par cilvēku ar ierobežotām pārvietošanās spējām apkalpošanu lidostās, kas ietverts minētā dokumenta J pielikumā šīs regulas pieņemšanas laikā.
- (11) Lemjot par jaunu lidostu un terminālu plānojumu, kā arī veicot pārbūvi, vadības dienestiem, ja iespējams, būtu jāņem vērā invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzības. Līdzīgi arī gaisa pārvadātājiem, ja iespējams, būtu jāņem vērā šādas vajadzības, pieņemot lēmumus par jaunu un nesen uzlabotu gaisa kuģu plānojumu.
- (12) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (2) būtu stingri jāpiemēro, lai garantētu invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām privātās dzīves neaizskaramību un nodrošinātu, ka pieprasītā informācija kalpo tikai šajā regulā noteiktā palīdzības pienākuma īstenošanai un netiek izmantota pret pasažieriem, kuri vēlas izmantot minēto pakalpojumu.
- (13) Visa būtiskā informācija, ko sniedz gaisa kuģu pasažieriem, būtu jāsniedz arī alternatīvā veidā, lai tā būtu pieejama invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un šai informācijai vajadzētu būt vismaz tādās pašās valodās, kādās to iespējams saņemt citiem pasažieriem.
- (14) Gadījumos, kad tiek nozaudēti vai sabojāti ratiņkrēsli vai citi pārvietošanās palīgīdzekļi un palīdzības ierīces, tos pārvietojot lidostā vai pārvadājot gaisa kuģī, pasažierim, kam pieder šis aprīkojums, ir tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar starptautiskajiem, Kopienas un dalībvalstu tiesību aktiem.
- (15) Dalībvalstīm būtu jāuzrauga un jānodrošina šīs regulas piemērošana un jāizraugās piemērota iestāde šādu izpildes funkciju veikšanai. Šī uzraudzība neietekmē invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesības vērsties tiesā ar prasību saņemt likumīgu atlīdzību saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.
- (16) Ir svarīgi, ka invalīds vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas uzskata, ka šī regula netiek ievērota, var pievērst šim jautājumam lidostas vadības dienesta vai, atbilstīgā gadījumā, attiecīgā gaisa pārvadātāja uzmanību. Ja invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām negūst kompensāciju šādā veidā, viņš vai viņa var iesniegt sūdzību iestādē vai iestādēs, ko šim nolūkam norādījusi attiecīgā dalībvalsts.
- (17) Sūdzības par palīdzību lidostās būtu jāadresē iestādei vai iestādēm, ko šīs regulas izpildei norādījusi tā dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas lidosta. Sūdzības par gaisa pārvadātāja sniegto palīdzību būtu jāadresē iestādei vai iestādēm, ko šīs regulas izpildei norādījusi dalībvalsts, kura izsniegusi gaisa pārvadātajam uzņēmējdarbības licenci.

(1) OV L 272, 25.10.1996., 36. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

(2) OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

- (18) Dalībvalstīm būtu jānosaka sankcijas, kas jāpiemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina, ka tās tiek piemērotas. Sankcijām, kuras varētu ietvert kompensācijas izmaksas attiecīgajām personām, vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un atturošām.
- (19) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, nodrošināt visās dalībvalstīs augstu un vienādu aizsardzības un palīdzības līmeni, un nodrošināt, ka vienotajā tirgū uzņēmēji darbojas, ievērojot saskaņotus nosacījumus, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga vai iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (20) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši paredzēti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (21) 1987. gada 2. decembrī Londonā tika panākta vienošanās starp Spānijas Karalisti un Apvienoto Karalisti par pasākumiem labākai sadarbībai attiecībā uz Gibraltāra lidostas izmantošanu, un abu valstu ārlietu ministri parakstīja kopīgu deklarāciju. Šie pasākumi vēl netiek īstenoti,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Mērķis un darbības joma

- Ar šo regulu nosaka noteikumus invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām aizsardzībai un palīdzības nodrošināšanai, ja tās ceļo, izmantojot gaisa transportu, lai aizsargātu šīs personas pret diskrimināciju un nodrošinātu, ka tās saņem palīdzību.
- Šīs regulas noteikumi attiecas uz invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kuras izmanto vai vēlas izmantot komerciālos pasažieru gaisa pārvadājumu pakalpojumus, atstājot lidostu, ceļojot tranzītā vai ierodoties tajā, ja šī lidosta atrodas kādas dalībvalsts teritorijā, uz kuru attiecas Līgums.
- Regulas 3., 4. un 10. pantu piemēro arī pasažieriem, kas izlido no trešās valsts lidostas uz lidostu kādas dalībvalsts teritorijā, uz kuru attiecas Līgums, ja attiecīgo lidojumu veicošais gaisa pārvadātājs ir Kopienas gaisa pārvadātājs.
- Šī regula neietekmē pasažieru tiesības, ko nosaka Direktīva 90/314/EEK un kas ir saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 261/2004.

- Ciktāl šīs regulas noteikumi ir pretrunā ar Direktīvas 96/67/EK noteikumiem, priekšroka dodama šai regulai.
- Tiek uzskatīts, ka šīs regulas attiecināšana uz Gibraltāra lidostu neskar Spānijas Karalistes un Apvienotās Karalistes attiecīgās juridiskās nostājas strīdā par tās teritorijas suverenitāti, kurā atrodas lidosta.
- Šīs regulas attiecināšana uz Gibraltāra lidostu ir atlikta līdz brīdim, kad tiks piemēroti pasākumi, kas ir iekļauti kopīgajā deklarācijā, ko 1987. gada 2. decembrī parakstīja Spānijas Karalistes un Apvienotās Karalistes ārlietu ministri. Spānijas un Apvienotās Karalistes valdības paziņo Padomei datumu, kad tās sāk piemērot šos pasākumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- “invalīds” vai “persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām” ir jebkura persona, kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportlīdzekļus, ir ierobežotas kādas fiziskas (sensoriskas vai kustību, pastāvīgas vai īslaicīgas) invaliditātes, garīgas invaliditātes vai traucējumu vai jebkādu citu invaliditātes iemeslu vai vecuma dēļ un kuras stāvoklis prasa pienācīgu uzmanību un visiem pasažieriem pieejamo pakalpojumu pielāgojumus šīs personas vajadzībām;
- “gaisa pārvadātājs” ir gaisa pārvadājumu uzņēmums, kam ir derīga uzņēmējdarbības licence;
- “lidojumu veicošais gaisa pārvadātājs” ir gaisa pārvadātājs, kas veic vai plāno veikt lidojumu saskaņā ar līgumu ar pasažieri, vai citas tādas juridiskas vai fiziskas personas vārdā, kurai ir līgums ar šo pasažieri;
- “Kopienas gaisa pārvadātājs” ir gaisa pārvadātājs ar derīgu darbības licenci, ko dalībvalsts izsniegusi saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2407/92 (1992. gada 23. jūlijs) par gaisa pārvadātāju licencēšanu⁽¹⁾;
- “ceļojuma rīkotājs” ir organizators vai pārstāvis Direktīvas 90/314/EEK 2. panta 2. un 3. punkta nozīmē, izņemot gaisa pārvadātāju;
- “lidostas vadības dienests” vai “vadības dienests” ir dienests, kura pārziņā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem jo īpaši ir lidostas infrastruktūru pārvalde un vadība un visu to lidojumu veicošo gaisa pārvadātāju darbības koordinācija un kontrole, kuri atrodas lidostā vai attiecīgajā lidostu sistēmā;

⁽¹⁾ OV L 240, 24.8.1992., 1. lpp.

- g) "lidostas izmantotājs" ir ikviena juridiska vai fiziska persona, kuras pārziņā ir pasažieru pārvadāšana no attiecīgās lidostas vai uz to, izmantojot gaisa transportu;
- h) "Lidostas izmantotāju komiteja" ir komiteja, kurā darbojas lidostas izmantotāju vai to pārstāvošu organizāciju pārstāvji;
- i) "rezervācija" ir fakts, ka pasažierim ir biļete vai cits pierādījums, kas liecina par to, ka gaisa pārvadātājs vai ceļojuma rīkotājs rezervāciju ir pieņēmis un reģistrējis;
- j) "lidosta" ir sauszemes teritorija, kas īpaši pielāgota gaisa kuģu nosēšanās, pacelšanās un manevru vajadzībām un kurā ir palīgīdzekļi, ko var izmantot gaisa kuģu satiksmes un apkalpošanas vajadzībām, tostarp iekārtas komerciālo gaisa pakalpojumu atbalstam;
- k) "lidostas autostāvvietā" ir autostāvvietā lidostas teritorijā vai lidostas vadības dienesta tiešā kontrolē, kas tieši kalpo to pasažieru vajadzībām, kuri izmanto lidostu;
- l) "komerciāli gaisa pārvadājumu pakalpojumi pasažieriem" nozīmē pasažieru gaisa pārvadājumu pakalpojumus, ko veic gaisa pārvadātājs regulāru un neregulāru lidojumu veidā, kurus piedāvā plašākai sabiedrībai par atlīdzību vai nu pats, vai iekļaujot tos kādā pakalpojumu paketē.

3. pants

Pārvadāšanas atteikuma novēršana

Gaisa pārvadātājs vai tā aģents, vai ceļojuma rīkotājs, kā iemeslu minot personas invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas, neatsakās:

- a) pieņemt rezervāciju lidojumam, kas sākas vai beidzas lidostā, kurai piemēro šo regulu;
- b) nodrošināt invalīda vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām iekāpšanu gaisa kuģī šādā lidostā, ja šādai personai ir derīga biļete un rezervācija.

4. pants

Atkāpes, īpaši nosacījumi un informēšana

1. Neatkarīgi no 3. panta gaisa pārvadātājs vai tā aģents, vai ceļojuma rīkotājs var atteikties apstiprināt rezervāciju vai iekāpšanu invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas:

- a) lai ievērotu piemērojamās drošības prasības, ko nosaka starptautiskie, Kopienas vai valstu tiesību akti, vai lai ievērotu drošības prasības, ko nosaka iestāde, kura izdeva gaisa kuģu ekspluatanta apliecību attiecīgajam gaisa pārvadātājam;

- b) ja gaisa kuģa vai tā durvju izmēra dēļ invalīda vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām iekāpšana vai pārvadāšana ir fiziski neiespējama.

Atsakoties pieņemt rezervāciju pirmās daļas a) vai b) apakšpunktā minēto iemeslu dēļ, gaisa pārvadātājs, tā aģents vai ceļojuma rīkotājs pēc iespējas cenšas, lai attiecīgajai personai piedāvātu pieņemamu alternatīvu.

Invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kurai ir bijusi liegta iekāpšana gaisa kuģī invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, un personai, kas pavada šo personu, saskaņā ar šā panta 2. punktu piedāvā tiesības saņemt atlīdzību vai mainīt maršrutu, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 261/2004 8. pantā. Tiesības izvēlēties lidojumu atpakaļ vai maršruta maiņu ir atkarīgas no tā, vai izpildītas visas drošības prasības.

2. Saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā tie, kas minēti 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, gaisa pārvadātājs vai tā aģents, vai ceļojuma rīkotājs var prasīt, lai invalīdu vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pavada kāda persona, kura spēj sniegt šim invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām nepieciešamo palīdzību.

3. Gaisa pārvadātājs vai tā aģents dara publiski pieejamus drošības noteikumus, ko tas piemēro, pārvadājot invalīdus un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā arī noteikumus, kas ierobežo šādu personu vai viņu pārvietošanās palīgīdzekļu pārvadāšanu gaisa kuģī tā izmēru dēļ, un dara to saprotamā veidā un vismaz tajās pašās valodās, kurās šie noteikumi pieejami citiem pasažieriem. Ceļojuma rīkotājs dara pieejamus minētos drošības noteikumus un ierobežojumus lidojumiem, kas ietilpst kompleksos ceļojumos, kompleksās brīvdienās un kompleksās ekskursijās, kuras tas organizē, pārdod vai piedāvā.

4. Ja gaisa pārvadātājs vai tā aģents, vai ceļojuma rīkotājs izdara izņēmumu atbilstīgi 1. vai 2. punktam, tas nekavējoties informē invalīdu vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem. Gaisa pārvadātājs, tā aģents vai ceļojuma rīkotājs piecu darba dienu laikā pēc tam, kad ir veikts attiecīgs pieprasījums, rakstveidā dara šos iemeslus zināmus invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

5. pants

Ielidošanas un izlidošanas vietu ierādīšana

1. Sadarbojoties ar lidostas izmantotājiem, ar Lidostas izmantotāju komitejas, ja tāda ir izveidota, un invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārstāvības organizāciju starpniecību lidostas vadības dienests, ņemot vērā vietējos apstākļus, lidostas robežās vai lidostas vadības dienesta tieši kontrolētā vietā gan lidostas ēku iekšpusē, gan ārpusē norāda

ielidošanas un izlidošanas vietas, kur invalīdi un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var bez grūtībām paziņot par ierašanos lidostā un lūgt palīdzību.

2. Šīs ielidošanas un izlidošanas vietas, kas minētas 1. punktā, ir norādītas ar skaidriem apzīmējumiem un saprotamā veidā sniedz pamatinformāciju par lidostu.

6. pants

Informācijas nosūtīšana

1. Gaisa pārvadātāji, to aģenti un ceļojuma rīkotāji veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ikvienā tirdzniecības vietā, arī tajās, kas nodrošina pārdošanu pa telefonu un pārdošanu internetā, to dalībvalstu teritorijā, uz kurām attiecas Līgums, varētu saņemt paziņojumus, ka invalīdiem vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir nepieciešama palīdzība.

2. Kad gaisa pārvadātājs, tā aģents vai ceļojuma rīkotājs 48 stundas pirms paziņotā izlidošanas laika saņem paziņojumu, ka ir nepieciešama palīdzība, tas vismaz 36 stundas pirms paziņotā izlidošanas laika attiecīgo informāciju nosūta:

- a) izlidošanas, ielidošanas un tranzīta lidostu vadības dienestam un
- b) lidojumu veicošajam gaisa pārvadātājam, ja rezervēšana nav pieteikta šim pārvadātājam un ja, saņemot paziņojumu, ir zināms lidojumu veicošais gaisa pārvadātājs; ja attiecīgais pārvadātājs nav zināms, informācija tiek nosūtīta, tiklīdz tas tiek noskaidrots.

3. Visos pārējos gadījumos, kas nav minēti 2. punktā, gaisa pārvadātājs vai ceļojuma rīkotājs nosūta informāciju iespējami īsā laikā.

4. Iespējami īsā laikā pēc gaisa kuģa izlidošanas lidojumu veicošais gaisa pārvadātājs informē galamērķa lidostas vadības dienestu, ja šī lidosta atrodas dalībvalsts teritorijā, kurai piemērojams Līgums, par to, cik ar šo gaisa kuģi lidojošiem invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir vajadzīga I pielikumā norādītā palīdzība, un par to, kāda veida palīdzība ir nepieciešama.

7. pants

Tiesības saņemt palīdzību lidostās

1. Kad invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām ierodas lidostā, lai sāktu ceļojumu ar gaisa kuģi, lidostas vadības dienests ir atbildīgs par I pielikumā norādītās palīdzības nodrošināšanu tā, lai attiecīgā persona varētu izlidot ar gaisa kuģi, uz kuru tā ir rezervējusi vietu, ar noteikumu, ka gaisa pārvadātājs vai tā aģents vai ceļojuma rīkotājs par attiecīgās personas īpašajām vajadzībām ir bijis informēts vismaz

48 stundas pirms paziņotā izlidošanas laika. Šī informācija attiecas arī uz lidojumu atpakaļ, ja viens gaisa pārvadātājs ir nolīgts gan lidojumam turp, gan lidojumam atpakaļ

2. Ja nepieciešama īpaši apmācīta suņa-pavadoņa palīdzība, tam nodrošina vietu ar noteikumu, ka attiecīgs paziņojums ir nosūtīts gaisa pārvadātājam, tā aģentam vai ceļojuma rīkotājam saskaņā ar tiesību aktiem, kas reglamentē suņu-pavadoņu pārvadāšanu ar gaisa kuģi, ja ir šādi tiesību akti.

3. Ja 1. punktā minētais paziņojums nav sniegts, lidostas vadības dienests iespēju robežās sniedz I pielikumā norādīto palīdzību tā, lai attiecīgā persona varētu izlidot ar gaisa kuģi, uz kuru šai personai ir rezervācija.

4. Noteikumus, kas minēti 1. punktā, piemēro ar nosacījumu, ka:

- a) attiecīgā persona ierodas uz pasažieru reģistrāciju:
  - i) laikā, ko iepriekš rakstiski (ietverot elektroniskos saziņas līdzekļus) noteicis gaisa pārvadātājs vai ceļojuma rīkotājs, vai,
  - ii) ja laiks nav noteikts, ne vēlāk kā vienu stundu pirms paredzētā izlidošanas laika,
- vai
- b) attiecīgā persona ierodas saskaņā ar 5. pantu ierādītajā vietā lidostas robežās:
  - i) laikā, ko iepriekš rakstiski (ietverot elektroniskos saziņas līdzekļus) noteicis gaisa pārvadātājs vai ceļojuma rīkotājs, vai
  - ii) ja laiks nav noteikts, ne vēlāk kā divas stundas pirms paredzētā izlidošanas laika.

5. Ja invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām tranzītā šķērso lidostu, kurai piemērojama šī regula, vai ja gaisa pārvadātājs vai ceļojuma rīkotājs pārceļ lidojumu, uz kuru šī persona ir rezervējusi vietu, lidostas vadības dienests ir atbildīgs par I pielikumā norādītās palīdzības nodrošināšanu tā, lai attiecīgā persona varētu izlidot ar gaisa kuģi, uz kuru tā ir rezervējusi vietu.

6. Invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām ar gaisa kuģi ierodoties lidostā, kurai piemērojama šī regula, lidostas vadības dienests ir atbildīgs par I pielikumā norādītās palīdzības nodrošināšanu tā, lai attiecīgā persona varētu nokļūt 5. pantā minētajā izlidošanas vietā.

7. Palīdzība, kuru sniedz, cik vien iespējams atbilst katra pasažiera īpašajām vajadzībām.

8. pants

Atbildība par palīdzību lidostās

1. Lidostas vadības dienesta pienākums ir nodrošināt, lai I pielikumā norādītā palīdzība invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiek sniegta bez papildu maksas.

2. Vadības dienests var pats sniegt šādu palīdzību. Pildot pienākumu un vienmēr nodrošinot atbilstību 9. panta 1. punktā minētajiem kvalitātes standartiem, lidostas vadības dienests var izvēlēties slēgt līgumus par palīdzības sniegšanu ar vienu vai vairākām citām pusēm. Sadarbojoties ar lidostas izmantotājiem, ar Lidostas izmantotāju komitejas starpniecību, ja tāda ir izveidota, vadības dienests var slēgt šādu līgumu vai līgumus pēc savas iniciatīvas vai pēc pieprasījuma, arī gaisa pārvadātāja lūguma, un ņemot vērā attiecīgajā lidostā pieejamos pakalpojumus. Noraidot šādu līgumu, vadības dienests rakstveidā sniedz pamatojumu.

3. Lai nodrošinātu šai palīdzībai finansējumu, lidostas vadības dienests var nediskriminējošā veidā noteikt īpašu maksu gaisa pārvadātājiem, kuri izmanto attiecīgo lidostu.

4. Šī īpašā maksa ir pamatota, samērojama ar izmaksām, pārbaugāma, un to nosaka lidostas vadības dienests sadarbībā ar lidostas izmantotājiem, kurus pārstāv Lidostas izmantotāju komiteja, ja tāda ir izveidota, vai jebkura cita kompetenta struktūrvienība. Maksu proporcionāli sedz gaisa pārvadātāji, kas izmanto lidostu, atbilstīgi visu to pasažieru kopējam skaitam, kurus katrs no tiem pārvadā no lidostas un uz to.

5. Lidostas vadības dienests atbilstīgi pašreizējai komercdarbības praksei nodrošina atsevišķu uzskaiti darbībām, kuras tas veic saistībā ar palīdzību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un atsevišķu uzskaiti pārējām darbībām.

6. Lidostas vadības dienests ar Lidostas izmantotāju komitejas, ja tāda ir izveidota, vai jebkuras citas kompetentas struktūrvienības starpniecību sniedz lidostas izmantotājiem, kā arī 14. pantā minētajai izpildiestādei vai iestādēm revidentu apstiprinātu gada pārskatu par saņemtajiem maksājumiem un izdevumiem, kas veikti saistībā ar palīdzību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

9. pants

Palīdzības kvalitātes standarti

1. Izņemot lidostas, kurās komercpārvadājumu pasažieru skaits gadā ir mazāks par 150 000, vadības dienests, sadarbojoties ar lidostas izmantotājiem, ar Lidostas izmantotāju komitejas, ja tāda ir izveidota, un ar to organizāciju starpniecību, kas pārstāv pasažierus-invalīdus un pasažierus ar ierobežotām pārvietošanās spējām, nosaka kvalitātes standartus I pielikumā norādītajai palīdzībai un konstatē, kādi resursi vajadzīgi, lai tos sasniegtu.

2. Nosakot minētos standartus, pilnībā ņem vērā starptautiski atzītu politiku un rīcības kodeksus, kas attiecas uz ceļojumu

atvieglošanu invalīdiem vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, īpaši ECAC Ētikas kodeksu par cilvēku ar ierobežotām pārvietošanās spējām apkalpošanu lidostās.

3. Lidostas vadības dienests publicē savus kvalitātes standartus.

4. Gaisa pārvadātājs un lidostas vadības dienests var vienoties, ka pasažieriem, ko attiecīgais gaisa pārvadātājs pārvadā no lidostas un uz to, vadības dienests nodrošina augstākas kvalitātes palīdzību, nekā to paredz 1. punktā minētie standarti, vai papildus I pielikumā norādītajai palīdzībai sniedz arī citus pakalpojumus.

5. Lai nodrošinātu finansējumu šiem pakalpojumiem, vadības dienests bez 8. panta 3. punktā minētās maksas var attiecīgajam gaisa pārvadātājam noteikt papildu maksu, kurai jābūt pārskatāmāi, samērojama ar izmaksām un noteiktai pēc konsultācijas ar attiecīgo gaisa pārvadātāju.

10. pants

Palīdzība, ko sniedz gaisa pārvadātājs

Gaisa pārvadātājs bez papildu maksas sniedz II pielikumā norādīto palīdzību invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas, izmantojot gaisa transportu, dodas ceļā, ierodas vai tranzītā šķērso lidostu, kurai piemērojama šī regula, ar noteikumu, ka šī persona izpilda 7. panta 1., 2. un 4. punktā norādītos nosacījumus.

11. pants

Apmācība

Gaisa pārvadātāji un lidostas vadības dienests:

- nodrošina, lai visi to darbinieki, arī apakšuzņēmēju darbinieki, kuri nepastarpināti sniedz palīdzību invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, zinātu, kā apmierināt vajadzības, kas raksturīgas personām ar dažādu invaliditāti vai kustību traucējumiem;
- visiem lidostas darbiniekiem, kuri ir tiešā saskarsmē ar ceļotājiem, nodrošina apmācību jautājumos par invalīdu vienlīdzību un invaliditātes izpratni;
- pieņemot darbā jaunus darbiniekus, nodrošina viņiem invaliditātes jautājumiem veltītu apmācību un vajadzības gadījumā nodrošina personālam zināšanu pilnveidošanas apmācību kursus.

12. pants

Kompensācija par bojātiem vai nozaudētiem ratiņkrēsliem, citiem pārvietošanās palīgīdzekļiem un palīdzības ierīcēm

Ja, pārvietojot lidostā vai pārvadājot gaisa kuģī, tiek bojāti vai nozaudēti ratiņkrēsli vai citi pārvietošanās palīgīdzekļi un

palīdzības ierīces, pasažierim, kuram pieder šis aprīkojums, ir tiesības saņemt kompensāciju saskaņā ar starptautiskajiem, Kopienas un dalībvalstu tiesību aktiem.

13. pants

Saistību nepildīšanas nepieļaujamība

Šajā regulā noteiktās saistības attiecībā uz invalīdiem un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nedrīkst ierobežot vai nepildīt.

14. pants

Izpildiestāde un tās uzdevumi

1. Katra dalībvalsts izraugās iestādi vai iestādes, kas ir atbildīgas par šīs regulas īstenošanu attiecībā uz lidojumiem no lidostām, kuras atrodas tās teritorijā, un lidojumiem uz šādām lidostām. Šī iestāde vajadzības gadījumā veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas invalīdu un pasažieru, kuriem ir ierobežotas pārvietošanās spējas, tiesības, ietverot atbilstību 9. panta 1. punktā minētajiem kvalitātes standartiem. Dalībvalstis informē Komisiju par izraudzīto iestādi.

2. Dalībvalstis vajadzības gadījumā nodrošina, lai saskaņā ar 1. punktu norādīta izpildiestāde vai izpildiestādes nodrošina arī 8. panta apmierinošu izpildi, tostarp attiecībā uz maksājumiem piemērojamiem noteikumiem, lai novērstu negodīgu konkurenci. Šim nolūkam tās var norādīt arī īpašu iestādi.

15. pants

Sūdzību procedūra

1. Invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas uzskata, ka šī regula netiek ievērota, būtu šim jautājumam jāpievērš lidostas vadības dienesta vai, attiecīgā gadījumā, attiecīgā gaisa pārvadātāja uzmanību.

2. Ja invalīds vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām nevar gūt kompensāciju šādā veidā, sūdzības par šīs regulas noteikumu iespējamu pārkāpumu var iesniegt saskaņā ar

14. panta 1. punktu norādītajai iestādei vai iestādēm, vai jebkurai citai dalībvalsts norādītai kompetentai iestādei.

3. Dalībvalsts iestāde, kura saņēmusi sūdzību, kas ietilpst citas dalībvalsts izraudzītās iestādes kompetencē, nosūta konkrēto sūdzību šīs citas dalībvalsts iestādei.

4. Dalībvalsts veic pasākumus, lai informētu invalīdus un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām par viņu tiesībām saskaņā ar šo regulu un par iespēju iesniegt sūdzību šai izraudzītajai iestādei vai iestādēm.

16. pants

Sankcijas

Dalībvalstis nosaka noteikumus par sankcijām, kas jāpiemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus pasākumus, lai nodrošinātu, ka šie noteikumi tiek īstenoti. Paredzētajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un atturošām. Dalībvalstis paziņo Komisijai par šiem noteikumiem un nekavējoties ziņo par jebkurām turpmākām izmaiņām šajos noteikumos.

17. pants

Ziņojums

Komisija vēlākais līdz 2010. gada 1. janvārim ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas darbību un tās izpildes rezultātiem. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību aktu projektus, kas paredz detalizētāku šīs regulas noteikumu īstenošanu vai tās pārskatīšanu.

18. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šo regulu piemēro no 2008. gada 26. jūlija, izņemot 3. un 4. pantu, ko piemēro no 2007. gada 26. jūlija.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2006. gada 5. jūlijs

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs
J. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā
priekšsēdētāja
P. LEHTOMÄKI

I PIELIKUMS

Palīdzība, par kuru ir atbildīgi lidostu vadības dienesti

Vajadzīgā palīdzība un pasākumi, kas jāveic, lai invalīdi un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu:

- paziņot par ierašanos lidostā un lūgt palīdzību 5. pantā minētajās norādītajās vietās gan terminālu telpās, gan ārpus tām,
- nokļūt no šīs norādītās vietas līdz pasažieru reģistrācijas punktam,
- reģistrēties un reģistrēt bagāžu,
- doties no reģistrācijas punkta uz gaisa kuģi, veicot izceļošanas, muitas un drošības procedūras,
- iekāpt gaisa kuģī, izmantojot liftu, ratiņkrēslus vai citu attiecīgā gadījumā vajadzīgo palīdzību,
- doties no gaisa kuģa durvīm uz savu vietu,
- novietot un paņemt bagāžu gaisa kuģa salonā,
- doties no savas vietas uz gaisa kuģa durvīm,
- izkāpt no gaisa kuģa, izmantojot liftu, ratiņkrēslus vai citu attiecīgā gadījumā vajadzīgo palīdzību,
- doties no gaisa kuģa uz bagāžas saņemšanas vietu un paņemt bagāžu, veicot iecelšanas, muitas un drošības procedūras,
- doties no bagāžas saņemšanas vietas uz kādu no noteiktajām vietām lidostā,
- tranzīta gadījumā pārsēties nākamajā gaisa kuģī, saņemot vajadzīgo palīdzību gan lidostā, gan gaisa kuģī, terminālos un ceļā starp termināliem,
- vajadzības gadījumā apmeklēt tualeti.

Ja invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām palīdz pavadōša persona un ja tas tiek pieprasīts, šai personai ir jāļauj sniegt invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām nepieciešamo palīdzību lidostā un iekāpjot un izkāpjot no gaisa kuģa.

Darbības ar visiem nepieciešamajiem pārvietošanās palīgīdzekļiem lidostā, ietverot tādus palīgīdzekļus kā elektriskie ratiņkrēsli, par šādu vajadzību brīdinot četrdesmit astoņas stundas iepriekš un ņemot vērā, ka gaisa kuģī tiem var nepietikt vietas, un saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem, ko piemēro bīstamām precēm.

Bojātu vai nozaudētu pārvietošanās palīgīdzekļu pagaidu aizstāšana, atzīstot, ka tos ne vienmēr ir iespējams aizstāt tieši ar tādiem pašiem palīgīdzekļiem.

Vajadzības gadījumā darbības ar atzītiem suņiem–pavadoņiem lidostā.

Ar nokļūšanu uz attiecīgo gaisa kuģi saistītas informācijas sniegšana piemērotā veidā.

II PIELIKUMS

Palīdzība, ko sniedz gaisa pārvadātāji

Atzītu suņu-pavadoņu pārvadāšana salonā atbilstīgi attiecīgās valsts noteikumiem.

Papildus medicīniskajiem palīg līdzekļiem ne vairāk kā divu pārvietošanās palīg līdzekļu pārvadāšana katram invalīdam vai pasažierim ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ietverot elektriskos ratiņkrēslus (par šādu vajadzību brīdinot 48 stundas iepriekš un ņemot vērā, ka gaisa kuģī tiem var nepietikt vietas, un saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem, ko piemēro bīstamām precēm).

Ar attiecīgo lidojumu saistītās būtiskās informācijas sniegšana piemērotā veidā.

Visu saprātīgi nepieciešamo pasākumu veikšana pēc attiecīga lūguma, lai nodrošinātu, ka sēdvietā atbilst katra invalīda vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām īpašajām vajadzībām, ja to atļauj drošības noteikumi un ir pieejama vieta.

Vajadzības gadījumā palīdzība, lai nokļūtu tualetes telpās.

Ja invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām palīdz pavadōša persona, gaisa pārvadātājs veiks visus saprātīgi nepieciešamos pasākumus, lai šai personai ierādītu sēdvietu līdzās invalīdam vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
